

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545 บัญชีกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุนและงบกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลในงบการเงินเหล่านี้ ส่วนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องวางแผนและปฏิบัติตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า งบการเงินแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการทดสอบหลักฐานประกอบรายการทั้งที่เป็นจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน การประเมินความเหมาะสมของหลักการบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้และประมาณการเกี่ยวกับรายการทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งผู้บริหารของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น ตลอดจนการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินโดยรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าการตรวจสอบดังกล่าวให้ข้อสรุปที่เป็นเกณฑ์อย่างเหมาะสมในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545 ผลการดำเนินงาน การแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน และกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

(นางสาวกาญจนา ชاکรววัฒน์)

เจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดิน 8 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจสอบ

(นางพวงจันทร์ เหล่าสุทธิวงษ์)

เจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดิน 8

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

Office of the Auditor General

วันที่ 4 มีนาคม 2547

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

		<u>2546</u>	<u>2545</u>
	หมายเหตุ	บาท	บาท
<u>สินทรัพย์</u>			
เงินสดและเงินฝาก			
เงินสด		14,937,788,039.94	10,276,859,167.91
เงินฝากคลังและตัวแทน		13,642,465,146.24	11,679,791,864.86
เงินฝากต่างประเทศ		80,947,283,144.84	89,770,471,300.61
		<u>109,527,536,331.02</u>	<u>111,727,122,333.38</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	4	<u>4,430,957,735.11</u>	<u>182,300,439.61</u>
เงินลงทุน			
หลักทรัพย์ในประเทศ		111,968,487,888.14	119,130,277,505.54
หลักทรัพย์ต่างประเทศ	5	<u>172,020,714,672.18</u>	<u>285,906,398,952.61</u>
		<u>283,989,202,560.32</u>	<u>405,036,676,458.15</u>
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	6	362,929,408,643.07	164,377,291,858.39
เงินให้กู้ยืม	7	33,673,040,312.92	18,830,142,245.41
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สุทธิ	8	4,089,141,670.54	3,853,995,148.43
สินทรัพย์อื่น	9	<u>66,930,557,729.63</u>	<u>72,380,854,682.19</u>
รวมสินทรัพย์		<u><u>865,569,844,982.61</u></u>	<u><u>776,388,383,165.56</u></u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

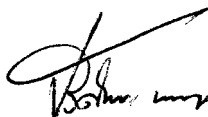
ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

		<u>2546</u>	
	หมายเหตุ	บาท	
<u>หนี้สินและทุน</u>			
เงินรับฝาก			
เงินรับฝากจากรัฐบาล		45,528,262,201.18	68,664,257,928.49
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน		52,167,569,099.87	55,373,195,438.16
เงินรับฝากอื่น	10	84,413,658,626.69	116,938,280,098.46
		<u>182,109,489,927.74</u>	<u>240,975,733,465.11</u>
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	11	4,984,064,551.94	4,958,240,262.36
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	6	401,881,497,578.34	209,839,548,149.65
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	12	178,854,711,565.49	0.00
หนี้สินอื่น	13	62,862,994,953.42	280,769,056,112.85
		<u>830,692,758,576.93</u>	<u>736,542,577,989.97</u>
<u>รวมหนี้สิน</u>			
ทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000.00	20,000,000.00
เงินสำรองธรรมดา	14	2,973,449,575.10	0.00
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ		624,075,747.53	624,075,747.53
ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน	15	(1,045,363,560.60)	0.00
กำไรสะสม		27,307,931,127.67	27,307,931,127.67
กำไรสุทธิสำหรับงวด		4,996,993,515.98	11,893,798,300.39
		<u>34,877,086,405.68</u>	<u>39,845,805,175.59</u>
		<u>865,569,844,982.61</u>	<u>776,388,383,165.56</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

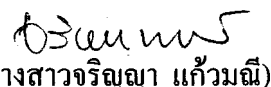
(ม.ร.ว. ปรีดิยาธร เทวกุล)

ผู้ว่าการ

(นายเดชะพิทย์ แสงสิงแก้ว)

รองผู้ว่าการ (บริหาร)

(นางสาวจริญญา แก้วมณี)

ผู้อำนวยการ สายการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
บัญชีกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

	<u>2546</u>	<u>2545</u>
หมายเหตุ	บาท	บาท
รายได้		
ดอกเบี้ยรับ	20,123,568,309.20	28,718,607,096.03
ค่าธรรมเนียม	409,585,558.05	483,926,464.01
รายได้อื่น	256,929,075.39	243,854,529.26
รวมรายได้	20,790,082,942.64	29,446,388,089.30
ค่าใช้จ่าย		
ดอกเบี้ยจ่าย	8,117,726,587.47	12,750,309,397.76
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	3,968,371,023.72	931,204,379.16
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน	2,851,734,821.79	2,762,329,602.96
ค่าใช้จ่ายอื่น	855,256,993.68	1,108,746,409.03
รวมค่าใช้จ่าย	15,793,089,426.66	17,552,589,788.91
กำไรสุทธิ	4,996,993,515.98	11,893,798,300.39

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

	ทุนประเดิม	เงินสำรอง		ส่วนต่ำกว่าทุน		บาท	
		เงินสำรอง ธรรมดา	เพื่อรักษาระดับ กำไรนำส่งรัฐ	จากการเปลี่ยนแปลง มูลค่าเงินลงทุน	กำไร (ขาดทุน) สะสม	กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับงวด	รวม
ยอดคงเหลือ ณ 1 มกราคม 2545	20,000,000.00	-	624,075,747.53	-	(129,061,692,851.19)	(8,630,376,021.14)	(137,047,993,124.80)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างงวด							
โอนขาดทุนสุทธิเข้ากำไร (ขาดทุน) สะสม	-	-	-	-	(8,630,376,021.14)	8,630,376,021.14	-
รับโอนตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์ บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตาม กฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545	-	-	-	-	165,000,000,000.00	-	165,000,000,000.00
กำไรสุทธิสำหรับงวด	-	-	-	-	-	11,893,798,300.39	11,893,798,300.39
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2545	20,000,000.00	-	624,075,747.53	-	27,307,931,127.67	11,893,798,300.39	39,845,805,175.59
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างงวด							
จัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินสำรองธรรมดา	-	2,973,449,575.10	-	-	-	(2,973,449,575.10)	-
จัดสรรกำไรสุทธินำส่งรัฐ	-	-	-	-	-	(8,920,348,725.29)	(8,920,348,725.29)
ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลง มูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	(1,045,363,560.60)	-	-	(1,045,363,560.60)
กำไรสุทธิสำหรับงวด	-	-	-	-	-	4,996,993,515.98	4,996,993,515.98
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2546	20,000,000.00	2,973,449,575.10	624,075,747.53	(1,045,363,560.60)	27,307,931,127.67	4,996,993,515.98	34,877,086,405.68

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

	<u>2546</u>	<u>2545</u>
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	4,996,993,515.98	11,893,798,300.39
รายการปรับกระทบยอดกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
รายได้ค้างรับ (เพิ่มขึ้น) ลดลงสุทธิ	1,301,662,640.48	(752,481,102.13)
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลงสุทธิ	(835,725,851.66)	(1,026,752,529.05)
การตัดบัญชี (ส่วนลด) ส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์	(3,494,593,431.51)	1,517,688,173.95
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี	215,831,701.28	316,860,808.04
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(331,024.00)	0.00
(กำไร) ขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ	(9,194,192,685.45)	6,289,225,179.28
กำไร (ขาดทุน) จากการดำเนินงานก่อนเปลี่ยนแปลง		
ในสินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน	(7,010,355,134.88)	18,238,338,830.48
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
เงินฝากต่างประเทศ	9,534,783,964.36	7,979,814,447.71
สิทธิพิเศษถอนเงิน	120,884,959.10	60,769,290.59
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน	(198,747,963,043.30)	144,146,431,733.77
เงินให้กู้ยืม	(14,842,898,067.51)	16,297,717,802.06
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในประเทศ	7,097,615,567.57	(33,586,694,700.78)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	114,991,682,670.41	(37,146,360,301.73)
สินทรัพย์อื่น	93,553,841.62	410,610,824.13
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	(67,488,933,336.71)	157,463,429,971.69
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	192,473,188,528.49	(83,337,502,659.84)
พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย	180,000,000,000.00	0.00
หนี้สินอื่น	(372,246,950.18)	(426,649,649.61)
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	215,849,312,998.97	190,099,905,588.47

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

	2546	2545
	บาท	บาท
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่มขึ้นสุทธิ	(482,332,110.07)	(77,932,224.35)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(482,332,110.07)	(77,932,224.35)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
หนี้สินตามโครงการช่วยเหลือของกองทุนการเงิน		
ระหว่างประเทศลดลงสุทธิ	(210,488,352,699.72)	(166,467,213,500.95)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(210,488,352,699.72)	(166,467,213,500.95)
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด	1,232,962,901.12	91,418,325.73
เงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	6,111,591,090.30	23,646,178,188.90
เงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	38,442,330,781.37	14,796,152,592.47
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	44,553,921,871.67	38,442,330,781.37
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม		
เงินสดจ่ายในระหว่างปี		
ดอกเบี้ยจ่าย	7,650,206,762.29	14,054,682,966.46
งบย่อยเงินสด		
เงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย		
เงินสด	14,937,788,039.94	10,276,859,167.91
เงินฝากคลังและตัวแทน	13,642,465,146.24	11,679,791,864.86
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	15,973,668,685.49	16,485,679,748.60
รวม	44,553,921,871.67	38,442,330,781.37

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2546 และ 2545

1. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ในหมวด 5 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 ซึ่งเป็นงบการเงินของฝ่ายการธนาคาร โดยไม่รวมกิจการของฝ่ายออกบัตรธนาคาร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.1 การรับรู้รายได้

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง ส่วนรายได้ที่มีใช้รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.2 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

2.3 เงินลงทุน

หลักทรัพย์ในประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ส่วนที่ตัดบัญชีแล้ว

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองทางการ แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนกองทุน และจะรับรู้ในบัญชีกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น

2.4 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดต้นเงินกู้คงค้าง

2.5 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน แสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณ โดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคาร	20 ปี
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

สำหรับสินทรัพย์ถาวรที่ใช้ร่วมกันระหว่างฝ่ายการธนาคาร ฝ่ายออกบัตรธนาคาร โรงพิมพ์ธนบัตร ทูรรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน นั้น ส่วนงานผู้จัดหาสินทรัพย์จะจัดสรรต้นทุนสินทรัพย์ให้แก่แต่ละส่วนงาน ตามสัดส่วนการใช้งานของสินทรัพย์

2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณ โดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

2.7 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นเดือนก่อน ผลต่างระหว่างอัตราบันทึกบัญชีกับอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจริงบันทึกเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการแปลงค่าบันทึกเข้าบัญชีกำไรขาดทุน

2.8 การกันเงินไว้ชดเชยผลขาดทุนจากการรับขายฝากเงินตราต่างประเทศ

ชปท. รับขายฝากเงินตราต่างประเทศจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยมีภาระต้องขายคืนในอนาคตตามอัตราที่ตกลงกันไว้ ทุกสิ้นปี ชปท. จะกันเงินไว้เพื่อผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปี และพิจารณาเฉพาะสัญญาที่คำนวณแล้วเป็นผลขาดทุน

2.9 เงินทุนเลี้ยงชีพ และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2.9.1 เงินทุนเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 รวมทั้งส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติมในปี 2543 และ 2545 ให้พนักงานที่เข้าทำงานก่อนวันที่ 1 ธันวาคม 2539 และมีได้เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ชปท. ได้กันเงินในแต่ละปีไว้เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อบังคับดังกล่าวแล้ว

2.9.2 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2539 ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ฅปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว

3. การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี

ในปี 2546 ฅปท. ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ดังนี้

3.1 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ เปลี่ยนจากเดิมซึ่งแสดงด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ส่วนที่ตัดบัญชีแล้ว มาเป็นแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม โดยกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของทุน และจะรับรู้ในบัญชีกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น โดยในปีนี้การปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ต่างประเทศทำให้สินทรัพย์รวมลดลง จำนวน 1,045.4 ล้านบาท และส่วนของทุนลดลงด้วยจำนวนเดียวกัน

3.2 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เปลี่ยนจากเดิมซึ่งบันทึกอาคารและอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์เมื่อมีราคาเกิน 10 ล้านบาท มาเป็นบันทึกเมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี ทำให้ในปีนี้อาคารและอุปกรณ์ส่วนที่ไม่เกิน 10 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิ 105.9 ล้านบาท

3.3 การบันทึกรายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท เปลี่ยนจากเดิมใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีก่อน มาเป็นใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นเดือนก่อน

อย่างไรก็ตาม สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี ยังคงแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน เช่นเดิม

4. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2546	2545
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	63,699.1	63,369.1
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	34,632.6	36,838.4
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	24,649.6	26,529.5
สิทธิซื้อส่วนสำรอง	4,416.9	1.2
สิทธิพิเศษถอนเงิน	14.0	181.1
รวม	4,430.9	182.3

สิทธิซื้อส่วนสำรองถือเป็นเงินสำรองทางการ คำนวณมาจากสินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งส่วนที่ส่งเป็นเงินตราต่างประเทศและเงินบาทเพื่อเป็นค่าสมาชิก หักด้วยเงินบาทที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศมีอยู่กับ ธปท. ทั้งในรูปเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นตัวที่ไม่จ่ายดอกเบี้ยและโอนเปลี่ยนมือไม่ได้

ทั้งนี้ สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศส่วนที่เป็นเงินบาท แสดงอยู่ในสินทรัพย์อื่น (หมายเหตุข้อ 9) สำหรับเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว รวมทั้งเงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 2 ซึ่งฝากไว้ที่ ธปท. เพื่อจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แสดงไว้ภายใต้หนี้สินอื่น (หมายเหตุข้อ 13)

สิทธิพิเศษถอนเงินเป็นสินทรัพย์ที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศกำหนดขึ้น และถือเป็นเงินสำรองทางการได้

5. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ

ณ 31 ธันวาคม 2546 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศมีจำนวน 172,020.7 ล้านบาท (ราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ฯ 173,066.1 ล้านบาท หักด้วยส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน จำนวน 1,045.4 ล้านบาท) ในจำนวนนี้ได้รวมเงินลงทุนในกองทุนพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Fund I) จำนวน 120 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เทียบเท่า 4,754.6 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. ได้เริ่มลงทุนในปี 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในภูมิภาคและขยายขอบเขตการบริหารเงินสำรองทางการ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2546

สำหรับปี 2545 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศแสดงจำนวน 285,906.4 ล้านบาท ด้วยราคาทุนหลังปรับส่วนลดหรือส่วนเกินมูลค่าหลักทรัพย์ส่วนที่ตัดบัญชีแล้ว ซึ่งหากแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรมจะมีจำนวน 288,611.5 ล้านบาท

6. หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน และหลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2546	2545
หลักทรัพย์ซื้อโดยมีสัญญาขายคืน		
- ในประเทศ	337,185.0	148,533.0
- ต่างประเทศ	25,744.4	15,844.3
รวม	362,929.4	164,377.3
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน		
- ในประเทศ	376,187.0	193,995.0
- ต่างประเทศ	25,694.5	15,844.5
รวม	401,881.5	209,839.5

7. เงินให้กู้ยืม

ณ 31 ธันวาคม 2546 ชปท. มีเงินให้กู้ยืม จำนวน 33,673.0 ล้านบาท โดยเป็นการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ผ่านสถาบันการเงิน จำนวน 13 โครงการ ประกอบด้วย โครงการที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกัน 7 โครงการ จำนวน 15,091.2 ล้านบาท และโครงการที่มีตัวสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการที่สถาบันการเงินสลับหลังโอนให้ ชปท. ไว้เป็นประกัน 6 โครงการ จำนวน 18,581.8 ล้านบาท

8. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สุทธิ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท			
	ยอดคงเหลือ 1 ม.ค. 2546	การเปลี่ยนแปลงราคาตามบัญชี		ยอดคงเหลือ 31 ธ.ค. 2546
		เพิ่มขึ้น	ลดลง	
ที่ดิน	2,495.4	135.2	-	2,630.6
อาคาร	1,836.8	-	-	1,836.8
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและ การเสริมสร้างปรับปรุง	49.5	5.9	-	55.4
อุปกรณ์	426.1	211.0	(145.2)	491.9
สินทรัพย์ระหว่างทำ	175.7	269.7	(68.6)	376.8
รวม	4,983.5	621.8	(213.8)	5,391.5
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(1,129.5)	(199.1)	26.2	(1,302.4)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ สุทธิ	3,854.0	422.7	(187.6)	4,089.1

ชปท. มีค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ประจำปี 2546 จำนวน 195.2 ล้านบาท

ในปี 2546 ธปท. ได้เปลี่ยนนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จากเดิมซึ่งบันทึกอาคารและอุปกรณ์เป็นสินทรัพย์เมื่อมีราคาเกิน 10 ล้านบาท มาเป็นบันทึกเมื่อมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี ทำให้ในปีนี้อาคารและอุปกรณ์ส่วนที่ไม่เกิน 10 ล้านบาท มีจำนวนเพิ่มขึ้นสุทธิ 105.9 ล้านบาท

9. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2546</u>	<u>2545</u>
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ-เงินบาท	59,282.2	63,367.9
เงินลงทุนในองค์กรอื่น	1,766.3	1,779.3
เงินให้กู้แก่พนักงาน	1,899.0	1,745.9
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	94.8	-
อื่น ๆ	<u>3,888.3</u>	<u>5,487.8</u>
รวม	<u>66,930.6</u>	<u>72,380.9</u>

10. เงินรับฝากอื่น

ณ 31 ธันวาคม 2546 เงินรับฝากอื่นมีจำนวน 84,413.7 ล้านบาท ในจำนวนนี้ได้รวม “บัญชีสะสมเพื่อการชำระคืนเงินกู้ชุดใช้ความเสียหายของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน” จำนวน 0.5 ล้านบาท ซึ่งบัญชีนี้จัดตั้งไว้ที่ ธปท. ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่สอง พ.ศ. 2545 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับโอนสินทรัพย์คงเหลือจากบัญชีผลประโยชน์ประจำปีในฝ่ายออกบัตรธนาคาร หลังจากการจ่ายเมื่อสิ้นปี และให้ ธปท. จ่ายเงินออกจากบัญชีดังกล่าวเพื่อชำระคืนเงินกู้ตามที่ระบุไว้ในพระราชกำหนดฉบับดังกล่าว ทั้งนี้ ในปี 2546 ธปท. ได้รับโอนสินทรัพย์เข้าบัญชีและได้จ่ายเงินออกจากบัญชีดังกล่าวจำนวน 32,505.5 ล้านบาท และ 32,505.0 ล้านบาท ตามลำดับ

11. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ จัดสรรให้ตามสัดส่วนโควตาที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ 31 ธันวาคม 2546 ธปท. ได้รับจัดสรรสิทธิพิเศษถอนเงินรวม 84.7 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 4,984.1 ล้านบาท

12. พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ชปท. ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ได้ออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อใช้เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการดำเนินนโยบายการเงินของ ชปท. โดยในปี 2546 ได้ออกพันธบัตรประเภทอายุไม่เกินหนึ่งปี และจำหน่ายให้แก่ผู้ประมูลได้ในราคาที่ตราไว้หักด้วยส่วนลด

ณ 31 ธันวาคม 2546 พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยมียอดคงเหลือสุทธิ 178,854.7 ล้านบาท

13. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2546	2545
หนี้สินตามโครงการช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	-	211,975.3
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	34,632.7	36,838.6
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	24,649.6	26,529.5
อื่น ๆ	<u>3,580.7</u>	<u>5,425.7</u>
รวม	<u>62,863.0</u>	<u>280,769.1</u>

ในปี 2546 ชปท. ได้ชำระคืนหนี้สินตามโครงการช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศเสร็จสิ้นก่อนกำหนด โดยเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2546

14. เงินสำรองธรรมดา

เงินสำรองธรรมดาสะสมขึ้นจากการจัดสรรกำไรสุทธิในแต่ละปี ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 2 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงเงินสำรองธรรมดาปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนกองทุน

15. ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน

ณ 31 ธันวาคม 2546 ชปท. มีส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุน จำนวน 1,045.4 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2546 ชปท. ได้เปลี่ยนนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศให้แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม โดยกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์จะแสดงไว้เป็นรายการในส่วนกองทุน

16. ภาวะผูกพัน

ณ 31 ธันวาคม 2546 ธปท. มีภาวะผูกพันตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าคงค้าง ดังนี้

16.1 สัญญาซื้อขายเงินเหรียญสหรัฐฯ ล่วงหน้า

เป็นสัญญาที่จะครบกำหนดในปี 2547 โดยมีภาวะผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินเหรียญสหรัฐฯ จำนวน 5,202.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หากคำนวณสัญญาล่วงหน้าดังกล่าวโดยเปรียบเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยน ณ 31 ธันวาคม 2546 จะมีผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น 33.7 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. จะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนในบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเมื่อสัญญาครบกำหนด

16.2 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

เป็นสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่จะครบกำหนดในปี 2547 โดยมีภาวะผูกพันสุทธิต้องซื้อเงินเหรียญสหรัฐฯ จำนวน 0.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หากคำนวณสัญญาล่วงหน้าดังกล่าวด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ 31 ธันวาคม 2546 จะมีผลกำไรที่อาจเกิดขึ้น 6.0 ล้านบาท ซึ่ง ธปท. จะบันทึกรับรู้ผลกำไรในบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีเมื่อสัญญาครบกำหนด

17. การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

การบริหารทรัพย์สินและหนี้สินของ ธปท. ในภาพรวม คณะผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. เป็นผู้กำหนดนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของกิจกรรมที่สำคัญ ความเสี่ยงทางการเงินที่สำคัญมาจากทรัพย์สินและหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ความเสี่ยงทางการเงินประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Risk) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

สายบริหารความเสี่ยงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน โดยมีหน้าที่กำหนดขอบเขตการลงทุนและกระบวนการบริหารความเสี่ยงของการบริหารเงินสำรองทางการเงิน รวมทั้งสร้างดัชนีอ้างอิงและความเบี่ยงเบนสูงสุด ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ ธปท. ยอมรับได้ ด้วยวิธีการและเทคนิคที่เหมาะสม การวิเคราะห์ผลตอบแทนปรับความเสี่ยง ทั้งนี้ ได้กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการตัดสินใจลงทุนของเงินสำรองทางการเงิน

วัตถุประสงค์หลักของการบริหารความเสี่ยงของการบริหารเงินสำรองทางการเงินมีดังนี้

- (1) เพื่อรักษามูลค่าของเงินสำรองทางการเงินเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลัก
- (2) เพื่อกำหนดระดับความเสี่ยงทางการเงินที่เหมาะสมที่ ธปท. ยอมรับได้

แนวทางบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ มีดังนี้

ก. ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) คือ ความเสี่ยงโดยรวมจากตลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อมูลค่าของตราสารทางการเงิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองทางการ หรือทำให้เกิดความผันผวนในรายได้ของ ธปท.

การบริหารความเสี่ยงประเภทนี้ ได้รวมอยู่ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิง ซึ่งสะท้อนจุดมุ่งหมายเชิงกลยุทธ์ของการบริหารเงินสำรองทางการที่จะรักษามูลค่าของเงินสำรองทางการเมื่อเทียบกับเงินสกุลหลัก ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ปัจจุบัน ธปท. ใช้ดัชนีอ้างอิงที่มีลักษณะเป็น Strategic Benchmark โดยใช้หลักการของ Black-Litterman Model ซึ่งนำการคาดการณ์ภาวะตลาดไปรวมไว้ในกระบวนการด้วย

ในส่วนของการบริหารเงินสำรองทางการในเชิงรุก (Active Management) เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงกว่าดัชนีอ้างอิง มีการควบคุมความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์รวมของระดับการเบี่ยงเบนสูงสุดจากดัชนีอ้างอิง ในรูปของ Global Tracking Error และใช้ข้อมูล Information Ratio ในกระบวนการจัดสรรความเสี่ยง (Risk Allocation) โดยแบ่งออกเป็นการเบี่ยงเบนในส่วนสินทรัพย์ (Interest Rate Tracking Error Limit) และการเบี่ยงเบนในส่วนสกุลเงิน (Currency Tracking Error Limit) ซึ่งในปัจจุบันได้นำมาแปลงเป็น Weighted Duration Deviation และ Currency Deviation นอกจากนี้ ได้มีการใช้ VAR (Value at Risk) เป็นเครื่องมือในการวัดความเสี่ยงของ Market Risk Exposure ในภาพรวมด้วย

ข. ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินที่ ธปท. ลงทุน

ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนนี้ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความต่างของสัดส่วนสกุลเงินในดัชนีอ้างอิงกับสัดส่วนสกุลเงินที่กำหนดใน Numeraire Currency ที่ใช้ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิง อีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการจัดวางสัดส่วนของสินทรัพย์และสกุลเงินที่แตกต่างกัน (Currency Overlay) การบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนในทั้งสองส่วนได้รวมอยู่ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิง

สำหรับความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการบริหารสกุลเงินเพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงกว่าดัชนีอ้างอิงนั้น จะต้องอยู่ภายใน Currency Tracking Error Limit

ค. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ที่เป็นส่วนประกอบของเงินสำรองทางการ

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยได้ถูกควบคุมไว้ในกระบวนการสร้างดัชนีอ้างอิงเช่นกัน โดย ธปท. กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ในรูปของ โอกาสที่จะมีผลตอบแทนมากกว่าหรือเท่ากับศูนย์ (Probability of Non-negative Return)

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากการบริหารสินทรัพย์เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงกว่าดัชนีอ้างอิงนั้น ธปท. ได้กำหนด Weighted Duration Deviation Limit ไว้เพื่อควบคุมความเสี่ยงในส่วนนี้

ง. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) คือ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการ โดยมีต้นทุนที่เหมาะสมเมื่อมีความต้องการใช้สภาพคล่อง

ในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ธปท. ได้พิจารณาถึงการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่เหมาะสมสำหรับรองรับความต้องการกระแสเงินสดที่อาจมี โดยกำหนดขอบเขตการถือหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Limit on Illiquid Instruments) ซึ่งใช้การพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับและต้นทุนที่เกี่ยวข้อง

จ. ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับเงิน หรือมีผลขาดทุนจากการที่ลูกค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท.

ในการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า ได้คำนึงถึงอันดับเครดิตของลูกค้า โดยอิงจากการจัดระดับความน่าเชื่อถือของ Moody's และ S&P's จำนวนลูกค้าที่ ธปท. สามารถติดตามความเคลื่อนไหวของ Credit Quality ได้อย่างใกล้ชิด และขนาดของความเสี่ยงด้านเครดิตรวม (Aggregate Credit Exposure) ของธุรกรรมทุกประเภท

ในส่วน of ความเสี่ยงด้านเครดิตของประเทศที่มีการลงทุนนั้น (Sovereign Risk Limit) การกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้สะท้อนระดับความเสี่ยงด้านเครดิตที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศที่กำหนดโดย Moody's และ S&P's

18. การจัดประเภทรายการใหม่

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2545 ได้จัดประเภทรายการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนองบการเงินปี 2546 ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิตามที่ได้รายงานไว้แล้ว

19. การเปลี่ยนแปลงระบบบัญชีเดิมมาใช้ระบบงานใหม่

ในปี 2546 ธปท. ได้มีการปรับปรุงงานด้านบัญชี การเงิน งบประมาณ การจัดซื้อ และทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ธปท. ได้เริ่มใช้ระบบบัญชีใหม่ ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2546